

Використана література:

1. Гайдамашко А. Соціальні та психологічні потреби дітей, які виховуються в інтернатних закладах: знання, ставлення, поведінка, практична діяльність. – К. : Компанія Лік, 2006. – 63 с.
2. Дубровина И. В. Особенности психического развития детей вне семье. – М., 1998. – 110 с.
3. Канішевська Л. В. Формування життєвої компетентності підлітків шкіл-інтернатів: стан, потреби, перспективи // Нові технології навчання. – 2006. – № 44. – С. 86-91.
4. Кондратьев М. Ю. Социальная психология закрытых образовательных учреждений. – Питер, 2005. – 304 с.
5. Леонгард К. Акцентуированные личности. – К., 1981.
6. Личко А. Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков. – Л. : Медицина, 1983.
7. Проведення комплексної оцінки потреб дитини в інтернатному закладі / Ю. А. Алімова, О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, О. Г. Кукуруза, Г. П. Мозгова, І. Ю. Никинова, Г. І. Постолук.
8. Скрипченко О. В. Вікова та педагогічна психологія. – К. : Каравела, 2009. – 400 с.
9. Щербакова Н. М., Ливинцева М. Я. Психологические методики для определения характера. – Иркутск, ИГПУ, 1996 .

Глушман М. В. Особенности акцентуации характера в подростковом возрасте.

В статье освещены проблемы акцентуации характера в подростковом возрасте. Приведены экспериментальные данные, которые определяют отличия в проявлениях акцентуаций характера у учеников обычной школы и воспитанников школ-интерната. Раскрыты типы акцентуаций: гипертимный, циклоидный, лабильный, астено-невротичный, сензитивный, тревожно-педантичный, интровертный, возбуждательный, демонстративный, неустойчивый.

Ключевые слова: подросток, акцентуация характера, типы акцентуаций.

Glushman M. V. The problem of nature accentuation of teenagers.

The article shows the problem of nature accentuation of teenagers. The experimental data, which define the differences between the pupils' features accentuation in a usual school and in a boarding school, are given there. The sorts of accentuations are explained there: hyper, cycloid, labile, asthenia-neurotic, sensitive, anxious-pedantic, introvert, stimulant, demonstrative, unstable.

Key words: teenager, nature accentuation, sorts of accentuations.

**Гнаткович Т.
Ужгород**

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У МОВНІЙ ОСВІТІ УЧНІВ

У статті розкривається важливість компетентнісного підходу в мовній освіті, визначається змістове наповнення компетенції/компетентності, проводиться розмежування понять мовна компетентність та її складники (компетенції), з'ясовується сутність визначень компетентнісний підхід, мовна компетентність, мовна компетенція, мовленнєва компетенція, комунікативна компетентність. Автор наводить систему предметних компетенцій та ключових компетентностей в умовах загальноосвітньої школи сучасної України. Накреслює головні лінії розвитку лінгвістичних знань та умінь учнів у процесі формування мовної особистості на уроках рідної мови.

Ключові слова: компетентнісний підхід, комунікативна компетентність, мовна компетентність, мовна компетенція, мовленнєва компетенція.

Світова освітня практика характеризується все інтенсивнішим переорієнтуванням на компетентнісний підхід, який передбачає набуття учнями знань, умінь і навичок для вільного володіння мовою як інструментарієм мислення й комунікації, а в кінцевому результаті формує мовну особистість.

Термін компетенція був запропонований американським мовознавцем, засновником генеративної граматики Ноамом Хомським [19, с. 56] у руслі ідей антропологічної лінгвістики В. Гумбольдта та вчення Ф. де Соссюра про мову й мовлення. Згодом термін значно розширив своє змістове наповнення. Нині представники генеративної лінгвістики під компетенцією розуміють переважно сукупність знань, умінь і навичок, що формуються в процесі навчання, а також спроможність виконувати певну діяльність на їх основі. Проте перелік компетенцій значно ширший, зокрема докладно обґрунтовано дискурсивну, соціокультурну, стратегічну, прагматичну, лінгвокраїнознавчу, наративну та інші компетенції. Використовувана термінологія відзначається великою ряснотою й неоднорідністю дефініювання. Визначень понять мовна компетентність та мовна компетенція нагромаджено чимало, і вони багато в чому відрізняються, оскільки враховують різні особливості, спираючись часом на докорінно відмінні дидактичні концепції. Терміни компетенція й компетентність у науковій літературі пояснюються неоднозначно, до того ж у словниках вони подаються як багатозначні слова. Компетенція – 1) добра обізнаність із чим-небудь; 2) коло повноважень якої-небудь організації, установи чи особи. У межах своєї компетенції особа може бути компетентною або некомпетентною. Компетентність – властивість від компетентний: 1) який має достатні знання в якій-небудь галузі, з чим-небудь добре обізнаний, тямущий; 2) який ґрунтується на знаннях, кваліфікований; 3) який має певні повноваження, повноправний [17, с. 250; 2, с. 445], це терміни латинського походження: *competentia* < *competere*, означає узгодженість, відповідність, досягання чогось, а також досягати; відповідати, прагнути. В одному із значень – як “проблема, про яку в когонебудь багато інформації, що дає йому змогу фахово її розв’язати” [18, с. 369;].

Терміни мовна компетентність та мовні компетенції визначені нами як стратегічні поняття.

На сучасному етапі поняття компетентність і компетенція вживаються в низці державних документів, які регулюють освітню діяльність. Зокрема, у Критеріях оцінювання навчальних досягнень школярів у системі загальної середньої освіти звертається увага на те, що навчальна діяльність повинна в кінцевому підсумку не просто дати учневі певну суму знань, але й сформувати комплекс компетенцій, та наводиться перелік компетентностей: уміння вчитися, соціально-трудова, загальнокультурна (комунікативна), інформаційна, здоров’язбережувальна (див. табл. 1) [6, с. 6].

Змістове наповнення цих термінів у застосуванні їх в освітній діяльності має вагоме предметне навантаження. У нашому розумінні, мовна компетенція – це глибоке опанування знаннями з лексики, словотвору, граматики (морфології та синтаксису), фонетики й правопису виучуваної мови та формування на їх основі відповідних умінь і навичок: фонетичних, лексичних, словотвірних, орфографічних, пунктуаційних, графічних та каліграфічних, граматичних (морфологічних і синтаксичних), що пов’язані з будовою слова, частинами мови, конструюванням текстів. Мовна компетентність передбачає знання одиниць мови, правил їх побудови, поєднання й функціонування, різнорівневих зв’язків між ними.

Основні зарубіжні дослідження компетентісно зорієнтованого навчання висвітлюються в матеріалах Ради Європи, Міжнародного департаменту стандартів навчання, досягнень та освіти, Програми “Визначення та відбір компетентностей: теоретичні й концептуальні засади” та ін. [10].

Провідні фахівці освітньої галузі країн Європейського Союзу, як і фахівці Міжнародного департаменту стандартів навчання, досягнень та освіти, пропонують тлумачити поняття компетентність як здатність ефективно й творчо застосовувати знання й уміння в міжособистісних взаєминах, у соціальному та професійному напрямках. Компетентність, у цій інтерпретації, – це поняття, що логічно розвивається на шляху від ставлень до цінностей та від умінь до знань [22; 23]. З огляду на це структура компетентності передбачає включення низки інтелектуально-пізнавальних, морально-духовних та емоційних

компонентів : знання, вміння й практичні навички, цінності, етичні орієнтири, ставлення, оцінки, мотивація, настановленість, поведінка тощо [22; 23].

Слід зазначити, що українська педагогічна наука й освітня практика оперують саме запропонованими європейськими країнами інтерпретаціями понять компетентність, компетенція, компетентнісний підхід у навчанні [10]. Компетенція більшістю науковців тлумачиться як сукупність реальних вимог до засвоєння знань, способів навчальної діяльності, на основі яких формуються відповідні вміння й навички, набувається досвід ставлення до певної галузі людського знання, формується спроможність успішної діяльності, однак визначення понять компетенції та компетентності, їх співвідношення між собою, змістове наповнення трактуються окремими авторами по-різному.

Так, російські вчені О. Хуторської, А. Дахін, С. Шишов, В. Кальней визначають компетенцію як загальну здатність, що ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, набутих завдяки навчанню, але наголошують, що компетенція не зводиться тільки до знань і навичок [21, с. 21]. Результатом спільних досліджень С. Шишова і В. Кальней стало твердження : “Компетенція – це загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, які здобуто завдяки навчанню [21, с. 7]”. Компетенція передбачає набуття індивідом досвіду самостійної діяльності на основі універсальних знань. Такий підхід робить знання діяльними, придатними для використання в різних соціальних та інших контекстах залежно від умов і потреб здійснення різних видів діяльності.

Названі вище дослідники розрізняють поняття компетенція і компетентність, тлумачачи компетенцію як “сукупність взаємопов’язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), які є заданими до відповідного кола предметів та потрібними для якісної продуктивної діяльності по відношенню до них [20, с. 59]”. Натомість компетентність інтерпретують як володіння людиною відповідною компетенцією, яка містить її особистісне ставлення до предмета діяльності. Освітня компетенція, за А. Дахіним, це сукупність смислових орієнтацій, знань, умінь, навичок і досвіду діяльності учня стосовно певного кола об’єктів реальної дійсності, потрібних для здійснення особистісно й соціально значущої діяльності [3, с. 138].

Проте С. Бондар вважає, що компетенція не може бути визначена через певну суму знань та вмінь з огляду на те, що визначальна роль у її застосуванні належить буттєвим обставинам особистості. Дослідниця розглядає компетенції як “здатність розв’язувати проблеми, що забезпечується не лише володінням готовою інформацією, а й інтенсивною участю розуму, досвіду, творчих здібностей учнів [1, с. 8]”. У розумінні С. Бондар, компетенції є продуктом насамперед інтелектуально-пізнавальної, творчої діяльності, що протиставляє їх компетентності, яку можна сприймати як комплексне поняття, в якому інтегруються компетенції. Цю думку суттєво доповнює О. Пометун. Вона пропонує дотично до компетентнісного підходу в освіті застосовувати лише термін компетентність, яку визначає як спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання [15, с. 69]. Авторка наголошує на тому, що компетентність має результативно-діяльнісний характер, є мінімально потрібною умовою успішності в досягненні результату.

Поняття компетенція і компетентність чітко розмежовує також Н. Бібік, наголошуючи на похідному, вузькому характері компетенцій : компетентності є метарівнем сформованих знань, що в інтегрованому вигляді представляють соціально закріплені освітні результати – компетенції, які досягаються не тільки засобами змісту освіти, але й соціальної взаємодії [10, с. 47-48].

На думку М. Пентилюк, “компетенція” і “компетентність” співвідносяться як загальне і конкретне, компетентність може мати людина, яка має конкретні знання в певній галузі [14, с. 3]. Цілком погоджуємось із такою думкою, адже аналіз психолого-педагогічної літератури дає змогу зробити висновок про те, що компетентність – це інтегративний результат освіти,

який включає такі компоненти: знання, що передбачають переведення різноманітної інформації у форму власної діяльності; уміння використовувати це знання в конкретній ситуації, навичка (діяльність), тобто розуміння, за допомогою якого способу можна здобути це знання; цінності, критичне мислення, тобто адекватне оцінювання себе, важливості конкретного знання для власної діяльності [9, с. 10].

Отже, компетентність тісно поєднує мобілізацію знань, умінь та поведінкових стосунків, налаштованих на умови конкретної діяльності. Це поняття можна розглядати у вужчому розумінні як можливість установалення зв'язку між знаннями й ситуацією або, в ширшому, як здатність виявити процедуру (знання й діяльність), потрібну для розв'язання конкретної проблеми. Оволодіння компетентністю вимагає від особистості абстрактного й критичного мислення, саморефлексії, уміння визначати власну позицію щодо певних проблем, здійснювати оцінку й самооцінку. Саме інтегративний характер компетентності робить складним і важливим її формування, що особливо важливо для нашого дослідження, оскільки мовна компетентність інтегрує знання усіх рівнів мовної системи та лінгвістики тексту.

Головною умовою практичної реалізації компетентнісного підходу в мовній освіті є ґрунтовне розроблення системи компетентностей різного рівня, визначення їх ієрархії, співвідношення (О. Овчарук, О. Пометун, О. Локшина, О. Савченко, Н. Бібік, С. Трубачова) [10]. Зусиллями міжнародних освітніх інституцій (DeSeCo, IBSTPI, ОЕСР й ін.) проведено узагальнення в напрямі їх визначення, що й набуло відображення в ключових науково-теоретичних та освітньо-правових матеріалах:

– ключові (їх ще називають базовими, основними, над- (між-, супер- й ін.) предметними), які передбачають здатність особистості здійснювати складні поліфункціональні та поліпредметні види діяльності, ефективно розв'язуючи відповідні проблеми, тобто вони відповідають найширшому колу специфіки, універсальні для різних видів діяльності й можуть бути умовно названі як “здатність до діяльності”;

– загальногалузеві (загальнопредметні), яких набуває учень упродовж засвоєння змісту тієї чи іншої освітньої галузі в усіх класах основної школи;

– предметні (спеціальнопредметні), яких учень набуває упродовж вивчення того чи іншого предмета в усіх класах основної школи (наводиться за виданням: [10, с. 14]).

З огляду на вищесказане предметними компетенціями є знання, уміння, навички, ставлення та досвід, а ключовими компетентностями – уміння вчитися, здоров'язбережувальна, соціально-трудова, інформаційна, комунікативна.

Кожна з компетентностей формується через навчання в певній освітній галузі, набуваючи характеру засвоєння дій, пов'язаних із завданнями та змістом цієї галузі. Предметні (спеціальнопредметні) компетентності – це сукупність знань, умінь та характерних рис у межах предмета, що дозволяють особистості виконувати певну діяльність через власне ставлення. На наш погляд, сформованість мовної компетентності полягає в умінні використовувати граматичні одиниці в мовленнєвій діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), зокрема в усному і писемному висловлюванні різних типів і стилів мовлення. Таким чином, українська мова, як і будь-який інший навчальний предмет, включає методологічні оцінні знання і знання про способи навчальної діяльності, що значною мірою реалізуються в уміннях та навичках учнів.

Головні напрями й умови переорієнтування мовної освіти школярів на формування в них цілісної мовної компетентності, яка базується на знаннях та вміннях когнітивно-креативного характеру, соціальних навичках та світоглядних переконаннях, закладено в Державному стандарті базової й повної загальної середньої освіти. Стандартом установлено, що предметна мовна компетентність визначається змістовими лініями мовного компонента освітньої галузі “Мови і літератури”: мовленнєвої, яка забезпечує вироблення й удосконалення вмінь та навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності; мовної, яка передбачає

засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів та формування мовних умінь і навичок; соціокультурної, яка передбачає засвоєння духовно-культурних цінностей рідного та інших народів і традиційних морально-етичних норм; діяльнісної (стратегічної), завдання якої – формування загальнонавчальних умінь і навичок, опанування стратегій, що визначають мовленнєву діяльність і спрямовуються на розв’язання навчальних завдань і буттєвих проблем [4, с. 76-77].

Проблема визначення мовної компетентності та її складників особливо активно досліджується психолінгвістами й фахівцями з лінгводидактики протягом останніх десятиріч, хоча розходження в інтерпретації головних понять компетентнісного навчання так і не усунуто. У “Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти” для реалізації комунікативних намірів навчання виділено комунікативну компетентність (її, правда, тлумачать саме як компетенцію), що у вузькому значенні має такі компоненти: лінгвістичні, соціолінгвістичні, прагматичні. Розглядаючи кожен із цих компонентів, автори Рекомендацій повністю ототожнюють поняття мовної й лінгвістичної компетенцій: “Це визначення-знання і здатність використовувати формальні здібності, на основі яких можуть бути породжені і сформульовані добре оформлені, повнозначні висловлювання” [7, с. 192-193]. У межах лінгвістичної компетенції розробники рекомендацій виділяють лексичну, граматичну, семантичну, фонологічну, орфографічну, орфоепічну компетенції, які сприяють формуванню знань і розвитку здатності користуватися виражально-зображувальними ресурсами мови [7, с. 195].

Отже, знання, уміння й навички, які забезпечують здатність школярів уживати мовні одиниці відповідно до норм літературної мови, а також доречно й правильно використовувати синонімічні засоби мови, слід інтерпретувати саме як мовну компетентність. Іноді це поняття використовується як синонім лінгвістичної компетентності, що включає в себе понятійну основу курсу (одиниці та категорії мови). На думку С. Єрмоленко й Л. Мацько, ці поняття слід розрізняти, оскільки для оволодіння мовою, з одного боку, треба засвоїти її одиниці, правила їх побудови та функціонування, з другого боку – мати глибокі знання про мову [5, с. 29]. Лінгвістична компетентність, на відміну від мовної, вважає А. Євграфова, характеризується як сукупність лінгвістичних знань, тобто знань, що належать до лінгвістики як науки, а реалізується ця компетентність виключно в тих осіб, які спеціально займаються на фаховому рівні мовознавством, тобто є лінгвістами-професіоналами [11, с. 171]. Отже, лінгвістична компетенція теж є неодмінним компонентом мовної компетентності, своєрідною основою формування інших її складників – мовленнєвої, соціокультурної, діяльнісної (стратегічної) компетенцій, тому логічно розмежовувати компетентності на рівні мови й мовлення, що отримало незаперечну підтримку в сучасній лінгводидактиці.

Автори чинних програм з української мови виділяють лише ті складники компетентності, які прямо відповідають змістовим лініям самих програм, тобто мовну, мовленнєву, діяльнісну (стратегічну), соціокультурну (культурологічну) [16, с. 5]. С. Караман пропонує дещо інший перелік: мовна, мовленнєва, соціокультурна, функціонально-комунікативна [8, с. 3]. Учений вважає, що мовна компетенція визначається загальноприйнятими орфоепічними, лексичними, словотворчими, граматичними, стилістичними нормами; мовленнєва – чотирма видами мовленнєвої діяльності: аудіюванням, говорінням, читанням і письмом; соціокультурна – рівнем поінформованості школярів щодо явищ і постатей національної культури й історії; функціонально-комунікативна – умінням використовувати мовні засоби в межах функціональних стилів.

Упровадження в практику вивчення української мови поняття комунікативна компетентність дозволяє чіткіше визначити мету й головні завдання навчальної діяльності. Вони полягають у формуванні в школярів таких компетенцій:

– мовної, що передбачає знання мовних одиниць, їх виражальних можливостей та

володіння практичними вміннями і навичками;

– мовленнєвої, яка передбачає вміння використовувати мовні засоби, спрямовані на розуміння або створення тексту, що здійснюється в процесі мовленнєвої діяльності;

– соціокультурної, яка передбачає формування у школярів образу національної культури, що створюється з залученням інформації про рідну мову як духовно-культурний феномен, пов'язує мову з національною культурою, духовністю, історією;

– діяльнісної, яка передбачає вдосконалення загальнопізнавальних, креативних умінь, що визначають оптимальність комунікативної діяльності, спрямованої на реалізацію взаємозв'язку навчальних завдань і життєвих потреб.

Відповідно до змістових ліній мовного компонента освіти провідні лінгводидакти визначають складниками предметної мовної компетентності такі компетенції: мовна компетенція, мовленнєва компетенція, соціокультурна компетенція, діяльнісна (стратегічна) компетенція, які встановлюються й характеризуються з погляду змістового наповнення насамперед із урахуванням специфіки кожного з розділів шкільного курсу науки про мову.

У нашому розумінні, мовна компетенція утворюється тими компонентами, які відображають базову програму шкільного курсу мови, тобто її формують і наповнюють конкретним змістом такі компетенції: фонетична й орфоепічна, графічна й каліграфічна, лексична й фразеологічна, словотвірна, правописна (орфографічна й пунктуаційна), граматична (морфологічна й синтаксична), стилістична.

З огляду на це, мовна компетенція учнів забезпечується в процесі вивчення всіх розділів мови (фонетики, лексики, словотвору, граматики) і мовлення (його текстової основи, стилєвих різновидів, типів і жанрів мовлення), обох його форм – усної й писемної, норм літературного мовлення. Навчальний матеріал, засвоєний ґрунтовно, сприятиме формуванню цілісної мовної компетентності учнів.

Таким чином, комунікативна компетентність є поняттям комплексним, вона охоплює систему мовних, мовленнєвих, соціокультурних та діяльнісних умінь, потрібних учням у різноманітних комунікативних ситуаціях і виявляється у сформованості вмінь користуватися усною й писемною літературною мовою, багатством її зображувально-виражальних засобів залежно від завдань висловлювання.

Отже, мовна компетентність – це складне поняття, що поєднує граматичні знання мови (морфологія, синтаксис) й мовлення та характеризує особистість як людину, яка володіє мовою, вміє комунікативно доречно користуватися нею на основі відповідних правил. Ця компетентність включає граматичні мовні навички й вміння: володіння лексикуою, граматикуою, вміння адекватно сприймати й компонувати тексти, що відповідають комунікативним завданням та ін., а також є узагальненим знанням основ науки про рідну мову.

Використана література:

1. Бондар С. Компетентність особистості – інтегрований компонент навчальних досягнень учнів / С. Бондар // Біологія і хімія в школі. – 2003. – № 2. – С. 8-9.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2007. – 1736 с. : іл.
3. Дахин А. Компетенция и компетентность: сколько их у российского школьника? / А. Дахин // Народное образование. – 2004. – № 4. – С. 136-144.
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Дивослово. – 2004. – № 3. – С. 76–79.
5. Єрмоленко С., Мацько Л. Навчально-виховна концепція вивчення української (державної мови) / С. Єрмоленко, Л. Мацько // Дивослово. – 1994. – № 7. – С. 28-34.
6. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Методичні діалоги. – 2008. – № 6. – С. 2-10.

7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
8. Караман С. Методика навчання української мови в гімназії : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти / С. Караман. – К. : Ленвіт, 2000. – 272 с.
9. Клепко С. Ф. “Компетенізація освіти” : обмеження і перспективи / С. Ф. Клепко // Постметодика. – 2005. – № 1. – С. 5-14.
10. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : “К.І.С.”, 2004. – 112 с.
11. Педагогическое речеведение : словарь-справочник / под. ред. Т. А. Ладыженской и А. К. Михайльской ; сост. А. А. Князьков. – Изд. II, исп. и доп. – М. : Флинта, Наука, 1998. – 312 с.
12. Пентиліук М. І., Горошкіна О. М., Нікітіна А. В. Концепція когнітивної методики навчання української мови // Дивослово. – 2004. – № 8. – С. 5-9.
13. Пентиліук М. І., Горошкіна О. М., Нікітіна А. В. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови // Українська мова і література в школі. – 2006. – № 1. – С. 15-20.
14. Пентиліук М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті / М. І. Пентиліук // Українська мова і література в школі. – 2010. – № 2. – С. 2-5.
15. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / О. Пометун // Рідна школа. – 2005. – № 1. – С. 64-69.
16. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська мова. 5-12 класи [автори Г. Т. Шелехова, В. І. Тихоша, А. М. Корольчук, В. І. Новосьолова, Я. І. Остаф / за ред. Л. В. Скуратівського]. – К. : Ірпінь, 2005. – 176 с.
17. Словник української мови : в 11-ти т. [за ред. І. К. Білодіда]. – К. : Наук. думка, 1970. – Т. IV. – С. 250.
18. Сучасний словник іншомовних слів : Близько 20 тис. слів і словосполучень / уклали : О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2006. – 789 с. – (Словники України).
19. Хомський Н. Язык и мышление / Наом Хомский / пер. с англ., под ред. В. В. Раскина, предисл. В. А. Звегинцева. – М. : Изд-во Московского университета, 1972. – 122 с.
20. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58-64.
21. Шишов С. Понятие компетентности в контексте качества образования / С. Шишов // Дайджест педагогічних ідей та технологій. Школа-парк. – 2002. – № 3. – С. 21-22.
22. Quality education and competencies for life/ Workshop 3/ Background. – 2004. – P. 6.
23. Spector J. Michael de la Teja, Ileana. ERIK Clearing on Information and Technoly Syracuse NY. Competencies for Online teaching. ERIK Digest. Competence, Competencies and Certification. – P.1

Гнаткович Т. Компетентностный подход в языковом образовании учеников.

В статье раскрывается важность компетентностного подхода в языковом образовании, определяется смысловое наполнение компетенции/компетентности, проводится разграничение понятий языковая компетентность и ее составляющие части (компетенции), выясняется сущность определений компетентностный подход, языковая компетентность, языковая компетенция, коммуникативная компетентность. Автор наводит систему предметных компетенций и ключевых компетентностей в условиях общеобразовательной школы современной Украины. Начерчивает главные линии развития лингвистических знаний и умений учеников в процессе формирования языковой личности на уроках родного языка.

Ключевые слова: компетентностный подход, коммуникативная компетентность, языковая компетентность, языковая компетенция.

Gnatkovich T. The competence approach in the language education.

The article deals with the importance of the competence approach in the language education and differences between the meanings of language competence and a language's components, here referred to as competencies. The author explains the definitions of competence approach, language competence, speaking competence and communicative competence. The author presents the system of key competencies for the formation of the language personality in secondary schools in Ukraine, outlines the main tendencies for the development linguistic knowledge and skills of the pupils in the process of the formation of the language personality at the lessons of native language.